

מאורות השבת

פרשת תצוה-פורים

עורך: הרב סתיו א.

מאור הפרשה | מאור הדרשה | מאור המנורה | מאור למדרש | מאור הבית | מאור ההלכה

מאור הדרשה

בגדים נאים

מסופר בגמרא על גוי אחד ששמע פעם מחלון בית המדרש על בגדי הכהן הגדול - מעיל, מצנפת, אבנט, ציץ...

"כאלו בגדים חשובים ומפוארים?" חשב לעצמו, "ודאי שווה להיות יהודי רק בשביל הבגדים הללו..."

מדוע התורה הקפידה כל כך על בגדיו של הכהן הגדול? היא כתבה פרשה שלמה על כך. מה מיוחד בהם כל כך?

הכהן הגדול הוא האדם היחיד שנכנס לקדש הקדשים, הוא זה שמכפר על כלל עם ישראל, בזכותו נמחלים עוונותינו הרבים ביום הכיפורים הקדוש...

אם כן, אדם שעושה כל כך הרבה עבור עם ישראל, ודאי שהתורה הקפידה שיהיו לו בגדים מלכותיים.

עוד מעט יבוא משיח, ואז תהיה תחיית המתים.

יקום החיד"א, יקום הרמב"ם, יקום רשב"י, יקומו האבות הקדושים, וכולנו נעלה יחד לבית המקדש להקריב קרבנות.

ואז נראה את אהרן הכהן הגדול, לבוש בבגדי תפארת, כשעליהם משתרך זקנו הלבן

המשך בעמוד 2

מאור הפרשה

ר' אבשלום ח. (חמדת משה נעם השבת)

משה והמשכן

"וְאַתָּה תִּצְנֶנָּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל..." (שמות כז, כ)

שואלים המפרשים, למה לא מוזכר שמו של משה? אומר בעל הטורים: לא הזכיר משה בזה הסדר... והטעם, לאחר חטא העגל, הקב"ה רוצה לכלות את ישראל "הרף ממני ואשמידם", אומר לו משה "ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" וקללת חכם אפילו על תנאי באה.

משה רבינו מוסר נפשו על ישראל "מחני נא", נקרא רעיא מהימנא, מה שייך להעניש אותו שנמחה שמו מפרשה בתורה (תורת משה)?

"וירא אליו ה'", אומר הכלי יקר: לא נאמר וירא ה' אל אברהם, לפי ששמו ועצמותו היו שני הפכים, כי שמו אברהם על שם אב המון גוים מורה על השררה וההתנשאות. ועצמותו היה עניו מכל, כי כן מורה מה שאמר ואנכי עפר ואפר... נראה אליו ה', מצד מהות עצמותו כי היה עניו ושפל ברכ.

כאשר הקב"ה אומר למשה רבינו "ואתה תצוה" זה לא עונש, אלא לאחר מסירות נפשו של משה על בני ישראל, הוא הופך לדרגה של כלל ישראל ומימלא הקב"ה כבר לא מדבר עם משה אלא עם מהות חדשה שנוצרה כאן. "ואתה תצוה" אומר הוזה"ק: אמר רבי חייא, מה שונה כאן מבכל מקום... אלא הכל בסוד עליון הוא, לכלול השכינה עמו. אמר רבי יצחק, אור עליון ואור תחתון כלולים כאחד, נקראים "ואתה", כמו שנאמר (נחמיה ט) "ואתה מחיה את כלם", הקב"ה מרים את משה רבינו לדרגה עצומה... "ותחסרהו מעט מאלוקים". בכל התורה כתוב "וידבר ה' אל משה", הקב"ה קורא לו בשמו, למה דווקא עכשיו, בציווי על הקמת המשכן, הקב"ה מתייחס לעצמותו של משה?

המשך בעמוד 4

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת רבי שמריהו יוסף חיים בן רבי יעקב ישראל זללה"ה

והארוך עם טיפות השמן בין שערות הזקן שירד על פי מידותיו. ופתאום הוא פונה אל אחד היהודים במקום ושואל אותו: "אתה אמרת לי שאבא שלך כבר חולה תקופה ארוכה והוא לא מרגיש טוב. אני נכנס לקדש הקדשים, אתה רוצה שאני אזכיר אותו שם בפנים?"

מה כל אחד היה עונה? התשובה ברורה...

הוא כבר הכין פתק עם השם של אבא שלו מראש...

אבל היהודי שלנו לא הכין פתק, הוא ענה לו: "תודה רבה, אבל לא צריך, אני עוד מעט הולך לבית המדרש, אני כבר אזכיר אותו על הגמרא..."

נו... צריך אשפוז? דחוף.

אבל חז"ל לא אומרים שהוא צריך אשפוז, "יקרה היא מפנינים" - יקרה היא מכה גדולה שנכנס לפני ולפנים (הוריות ג.).

התורה הקדושה היא יותר חשובה מהכהן הגדול, היא יותר תורמת לעם ישראל, היא יותר מכפרת...

כשאתה לומד תורה - אתה פוקד עקרות, אתה מונע פיגועים, אתה משבית מלחמות, אתה מקיים את העולם!!!

"אם לא בריתי יומם ולילה..." עליך עומד העולם.

ובעולם הבא.. בגדי הכהן הגדול יהיו קטנים עליך...

(אפריון שלמה)

מאור המנורה

מנורת המאור פרק קלז

ימי הפורים

בימי הפורים, קבעום להיות ימי משתה ושמחה לשם שמים, ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים.

אומרת הגמרא (מגילה ז.) **תני רב יוסף, 'ומשלוח מנות איש לרעהו' (אסתר), שתי מנות לאדם אחד. 'ומתנות לאביונים', שתי מתנות לשני בני אדם.** מביאה הגמרא דוגמאות: רבי יהודה הנשיא שלח לרבי יהושע, ירך של עגל שלישי וכד יין. רבי יהושע אמר לו שקיים בו 'ומתנות לאביונים'. חזר רבי יהודה הנשיא ושלח לו הכל, כלומר את כל העגל השלישי ושלושה כדי יין. רבי יהושע אמר לו שכעת קיים בו 'ומשלוח מנות איש לרעהו'.

אמר רבא, חייב אדם לשתות יין בפורים, עד אשר לא יידע בין ברוך מרדכי לאורו המן. רבא ורבי זירא, עשו סעודת פורים יחד. רבא השתכר, והזיק מאוד לרבי זירא, עד שנטה למות. למחרת, כאשר פגה ממנו שכרותו, ראה מה שעשה לרבי זירא, ביקש עליו רחמים והחייהו. בשנה שאחריה, אמר לו רבא לרבי זירא, יבוא גם השנה ונעשה יחד סעודת פורים. אמר לו, לא בכל שעה ושעה נעשה נס...

אמר רבה, סעודת פורים שאכלה בלילה, לא יצא ידי חובתו. למה? כי כתוב **'ימי משתה ושמחה'**. רב אשי, היה יושב לפני רב כהנא ביום הפורים. החשיך היום, ולא באו התלמידים לבית המדרש. שאל אותו רב כהנא, מדוע לא באו התלמידים? ענה לו רב אשי, אולי עסוקים הם בסעודת פורים. אמר לו, שיאכלו בערב פורים! אמר לו, כבודו לא סובר מה שאמר רבה! אמר לו, באמת כך אמר! אמר לו, כן. חזר רב כהנא על דין זה של רבה ארבעים פעם, עד שהיה דומה כאילו מונח כבר בכיסו.

הנה למדנו, כי סעודת פורים חיובה ביום. ושהשמחה הגדולה, לשלוח מנות לרעהו. והמובחרת, מתנות לאביונים. וכדי לשמוח שמחה יתירה, שישתה עד שיתבסס. והני מילי, בעושהו לשם מצוה, כאשר היו עושים אותו בזמן של חכמי התלמוד, שלא היו שבעים מן היין בכל השנה, והיו מרבים בימי הפורים לשם שמנים לשמחה יתירה. אבל עתה, שעושים בני אדם כל ימיהם כחגים ושותים לשווע בכל יום, העילוי מהשמחה והמצוה המובחרת, היא להרבות במתנות לאביונים, ולאכול ולשתות כראוי לו, שירבה מעט לשם שמחת פורים.

מאור למדרש

ר' אלעד מ.

פרשת זכור

שבת שלפני פורים היא שבת "זכור", בה יש מצווה מדאורייתא לשמוע את קריאת התורה של מחיית עמלק, וכשאנו שומעים אותה, הקב"ה מוחה את עמלק.

בשיעור במסכת מגילה בבית המדרש, למדנו ש"כרצון איש ואיש אלו מרדכי והמן".

אחד מלומדי השיעור שאל 'מי אמר שלא להפך? 'איש'-המן 'ואיש'-מרדכי?'

עניתי לו שאת השאלה היפה הזו כבר שאלו מגדולי החסידות, וענו שההבדל בין אי"ש ל 'ואיש' זה ש"ואיש" זה אותיות יאוש, וזה שייך אצל המן, כי ברגע שהתחילה מפלתו נפל ליאוש, "נפול תיפול". ואילו אצל מרדכי גם כשכבר יצאו האיגרות "להשמיד להרוג ולאבד" לא נופלים ליאוש ומנסים בתשובה תפילה ותענית ליפול בתחנונים לפני ה' עד שיחוס וירחם. ובעצם באותיות אי"ש נרמז בראשי תיבות אין שום יאוש. וזה שייך רק במרדכי!

ישנו מאמר מוסרי-חסידי ידוע, שמלמד אותנו: "צא והלחם בעמלק-מחר..". בעבודת ה', לדחות דברים למחר -זה עמלק!! וכשעושים עכשיו ומיד את מה שצריך-זוכים לישועות!

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הבית

כשאת צנועה את מוגנת!

"אין אַסתר מַגִּילַת מוֹלַדְתָּהּ וְאֵת עֲמָה" (מגילת אסתר ב, כ)

חג הפורים בפתח, עוד רגע! וואו! לא אשכח שהתחפשתי לאסתר המלכה בהיותי ילדה קטנה, הייתי מחכה לפורים רק בשביל להיות מלכה ליום אחד והאמת שגם הייתי ילדה שקטה שזה כל כך התאים.

שאומרת הגמרא (מגילה יג): כוחה המיוחד של אסתר המלכה היה בשתיקתה וצניעותה.

כותב המהר"ל בפירושו 'אור חדש' על מגילת אסתר, שאסתר הביאה את כוח ישועתה מהמקום הנסתר הפנימי. מכוח אותה צניעות ושתיקה שייחדה אותה ואת רחל ושאל שמהם באה.

אסתר לא הגידה את מולדתה ואת עמה, היא שמרה על שתיקה והסתירה את זהותה ולכן שמה היה אסתר מלשון הסתרה.

מכאן למדים שצניעות חשובה לא רק בלבוש אלא גם בדיבור, בהנהגה, ביופי הפנימי.

נאמר בתהילים (מה) כָּל כְּבוֹדָהּ בֵּית מֶלֶךְ פְּנִימָה וגו', הקב"ה מקיף ושומר בתוכו את האשה הצנועה, שצניעותה מתבטאת גם בפנימיותה, בשתיקתה!

הצניעות משאירה את השם קרוב ונראה שהדבר רמוז באסתר המלכה, שאם יש הסתר כלומר צניעות, אזי נמצא שהבת מלך השם מקיף אותה, כלומר האותיות של השם מקיפות, קרי אסתר ה מלך ה, הקב"ה שומר על אשה צנועה מכל כיוון, וכך יוצא שהיא תמיד עטופה שמורה ומוגנת.

לצניעות יש כח להפוך עולמות ולשנות גורלות.

לאסתר המלכה היה כח לשנות את הגורל של עם ישראל ולהציל אותו מהשמדה.

יקירתי! הבנת? מה הכח של הצניעות ואיזה מהפך את יכולה לחולל בביתך, לחולל בשבילך, בשביל ילדיך ובעלך ואפילו לכל עם ישראל.

הצניעות מכפרת, מגינה ומצילה!

גזרות קשות יכולות להתבטל בזכות מעשה של צניעות, אם בלבוש ואם בהנהגה.

כל קושי, אם בפרנסה, בחינוך הילדים, בהאטה בהתפתחות אצל הילדים, בשלום הבית, בבריאות, להצלחה במבחן, במציאת זיווג,

ואפילו קושי עם שכנים, שבמקום להתהלך כשאת אובדת עצות, ולומר 'כאשר אבדתי אבדתי' דעי! זה קרוב אלייך ובהישג ידייך! רק תרצי וקצת תתאמצי וזה יהיה שווה.

שמרי על צניעות בדיבורך, שמרי על פנימיות ביתך ואל תוציא ותספרי מה שקורה אצלך הן בטוב והן ברע. זה שלך ושל בעלך וילדייך, שמרי עליכם! אסתר ירשה את צניעותה ושתיקתה מרחל אמנו, כן גם זה מגיע בירושה ומפה תביני שאת משאירה ירושה אחרייך גם בהנהגותייך. שמרי על כתלי ביתך! שמרי על שתיקה! (וכמובן על לבוש צנוע לפי גדרי ההלכה)

סיפרה אשה שהקפידה על שמיעת הלכות צניעות ויחד עם זאת התחזקה בהנהגות, שבאחד הימים נסעה באוטובוס וירדה בטעות בתחנה לא נכונה, והתחילה ללכת לכיוון שראתה בתים והנורא מכל קרה שהיא גלתה שהיא נמצאת בכפר ערבי.

לאן תלך לאן תבוא? היא נסתה לשאול היכן היציאה, ניגש אליה תושב הכפר ונסה להכריח אותה להכנס לרכב והוא יקח אותה ליציאה, והוא מנסה לקחת בכח מידיה את חפציה והיא מתנגדת ומצליחה להשתחרר ממנו, ולאט לאט בסייעתא דשמיא שהקב"ה שומר עליה שם ומלווה אותה ליציאה, וכשהיא מגיעה עוצר נהג יהודי ואומר לה בואי מיד, מה את עושה כאן וברוך השם חילץ אותה מהאיזור.

היא ספרה את הסיפור שהיא נרגשת ומתפעלת מכחה של צניעות. איך הקב"ה שמר עליה מכל כיוון!

תתחזקי עוד היום ותראי ישועות! מה לך **אסתר** ומה בקשתך, עד חצי המלכות וינתן לך!

פורים שמח!!!

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמות
יעקב בן אהרון

לעילוי נשמות
שלמה בן רחמה

לעילוי נשמות
מארי בת רבקה

לעילוי נשמות
אליהו בן סלימה

לעילוי נשמות
סעידה בת סעיד

לעילוי נשמות
ניסים בן פנחס

להקדשות והנצחות
נדרים פלוס

מאור הפרשה המשך מעמוד 1

לבנ"י את דרגת "ויאמינו..." משה יורד עם קרני הוד "ויראו בני ישראל את פני משה כי קרן עור פני משה.. ויראו מגשת אליו". ובעת הקמת המשכן, העלים מהם הקב"ה את היכולת להעמיד את המשכן, כדי שיראו שאף אחד לא יכול להקים את המשכן, רק משה רבינו והשי"ת מסייעו, ובזה נתקן שורש חטא העגל, כשראו שאין תחליף תמורת משה. **אם כך למה הצטער משה שלא היה שותף בנדבת המשכן?**

אומר החת"ס: מכיון שנתרצה הקב"ה לישראל וכפר להם ע"י תשובה ועשיית המשכן ונדבותם שהיה בא לכפר על עוון העגל, אז חשב משה שהם עדיפים ממנו, שבמקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוד, אז היה לו צער על שלא התנדב ג"כ למשכן, שיהא לו חלק בתשובתם וכפרתם ויהיה גם כן במדרגתם, דהיינו במדרגת בעלי תשובה כמוהם. **אז מה הניחום של הקב"ה?**

מסיים החת"ס: אבל באמת ע"י מי באו לכלל תשובה וכפרה הלא ע"י משה! נמצא שהוא היה הגורם לכל זה שיעשו תשובה ויהיו במדרגה גדולה כל כך, לכן הוא עדיף מינייהו, על כן א"ל הקב"ה, חיך, שדיבורך, היינו שהוכחת אותם והבאת אותם לידי תשובה, חביב עלי מכל אלו. **שבת שלום!**

קודם החטא לא היו נפרדים כלל מהבורא יתברך, רק אח"כ שהיה קצת פירוד היה העצה ע"י המשכן וכליו.

אם כן, החטא הנורא הזה היה נפילה איומה באמונה. ביצ"מ היו בדרגת "ויאמינו בה" ובמשה עבדו", אבל בחטא העגל נפלו באמונה בקב"ה ונוצר פירוד מהקב"ה.. וכן גם באמונה במשה שאמרו "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו".

אומר הדברי חיים: עיקר המשכן הוא להיות מרכבה למשכן העליון, השראת השכינה והקרבת קרבנות, החוטא מביא קרבן ומתכפר. אולם, משה רבינו, "איש האלוקים", שכינה מדברת מגורו, שכינה שורה עליו, וחטא ודאי לא שייך אליו, הרי לא היה שייך אצלו נדבה למשכן. **ויותר אומר החת"ס (דרשות ז באדר):** לא היה משה רשאי לתת שום נדבה למשכן, כי מי שאינו מחוייב אסור ליתן לקרבן ציבור, כדי שלא יהיה קרבן ציבור בא משל יחיד.

"ואתה תצוה" **אומר השפת אמת:** משה רבינו שלא היה בכלל החטא, הוא הראש והשורש של כללות ישראל. ולכן היה בכחו לחזור לדבק אותם בנקודת השורש. הקב"ה מרים את משה רבינו לדרגה עצומה.. "ותחסרהו מעט מאלוקים", כדי לתקן את החטא הנורא. להחזיר

מאור ההלכה

מתוך 'קיצור הלכות ומנהגים - הלכות שבת'
המצורף לספר שתילי זיתים הלכות שבת

רנז - רנט
הלכות הטמנה

כה בהטמנה המותרת, אין צורך שיתקיימו תנאי החזרה (עין לעיל סימן רנז סעיף ו) [לה]. ויש מצריכים גם בהטמנה שיתקיימו כל תנאי החזרה. וטוב להחמיר אם אפשר (ס"ל סימן רנט ס"ג ד"ה יכול):

כו תקנת רבותינו היא לענג את השבת באכילת חמין. ומי שאומר שאסור לאכול חמין בשבת, צריך לבדוק אחריו אם הוא מין [לו]. לפיכך מצוה להטמין לצורך סעודת הלילה ולצורך סעודת היום (הגהת רמ"א סימן רנז ס"ח, וס"ל שם ד"ה חיישנין). וכך היה מנהג אבותינו הקדושים בתימן עד הדור האחרון. והיו מכינים לסעודת היום מאכלים המתבשלים במשך כל ליל שבת, הריס (חמין) וכובאנה. ובזה היו מקיימים מצות הטמנה. ועדיין יש מעין שרידים הנוהגים כך. והיום רבים מכינים לסעודת היום, חמין עם תפוחי אדמה ובשר. ומנהג ישראל תורה היא (ס"ל שם ד"ה ומצוה):

כז חמאה מפוסטרת דינה כמבושלת [לז], וכן הסמנה שלנו שהיא מבושלת ונקרשה, הרי הוא כדבר יבש, ואין לחוש בו לבישול אחר בישול, ולכן מותר להניחה קרושה ע"ג הכובאנה ורתחת אפילו שהכובאנה על הפלטה [לח], והיא ניתכת עליה (שת"ז סימן שיח סקנ"ב בשם המ"א, ואג"מ ח"ד סימן עד סק"ו) [לט]. וכן דעת הרמב"ם וסיעתו שאין בישול

[לה] שהרי איסור החזרה הוא משום דמיחזי כמבשל, ובהטמנה לא שייך מיחזי כמבשל:

[לי] כי הקראים פירשו את הפסוק לא תבערו אש בכל מושבותיכם. כפשוטו, ואסרו שתהיה אש בשבת, אפילו אם הדליקה מערב שבת. ולכן נמנעו מלהדליק נרות שבת, ומלאכול חמין בשבת אפילו שהיו טמונים מערב שבת. וחז"ל דחו דבריהם, שהורו בתורה שלא כהלכה. ובעל המאור בשבת דף טז ע"ב כתב על כך במליצה וז"ל, ויש אומרים כי תקנת רבותינו היא לענג את השבת בחמין. וכל מי שאינו אוכל חמין, צריך בדיקה אחריו אם הוא מין. ואם מת יתעסקו בו עממין. ולהזמין לבשל להטמין. ולענג את השבת ולהשמין. הוא המאמין. וזוכה לקץ הימין וכו'. יעו"ש:

[לז] כשמונים מעלות שנחשבת כמבושלת. וכל זה דוקא בחמאה מפוסטרת אבל

חמאה שאינה מפוסטרת, פשוט שאין לעשות כן דהוי בישול ממש. ומה שאסר מהרי"ץ בשו"ת פער"צ ליתן שמן קרוש לדייסא. מחשש מבשל, נראה שכוונתו לשמן שלא נתבשל כלל. ומה שפירש הרב תורת חכם דשמן קרוש שהזכיר מהרי"ץ היינו חמאה, אין הכרח לכך. ועוד י"ל שכוונת הרב תורת חכם לחמאה קרושה שלא נתבשלה, שהרי חמאה שלהם לא היתה מבושלת, ורק הסמנה היתה מבושלת כידוע, והוא לא מיייר בסמנה אלא בחמאה, והבן. וכבר הערתי ע"ז בסביב לשולחן סימן שיח סט"ז ד"ה מותר. וע"ע בשע"ה סימן נו הערה לו שהאריך בחינם:

[לח] דלא מביעיא לדעת המקילים בפלטה דשרי, אלא גם לדעת המחמירין בפלטה, נראה שיהיה מותר כיון שמניח ע"ג הכובאנה, הרי הכובאנה כקדירה המפסקת. ודו"ק:

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה